

Iz zajednice | 19/08/2023

Žene koje su pomjerale lička brda

📌 Piše: Maša Samardžija

Brojne Ličanke kroz povijest su pokazale da žene iz tog surovog planinskog kraja imaju natprosječnu snagu i sposobnosti, samo kad im se pruži prilika ili kad je one same uspiju pronaći

Neke od velikih Ličanki koje su obilježile povijest ovih prostora

Nakon što smo se lani bavili položajem žena u **Dalmatinskoj zagori**, ove godine odlazimo u susjednu Liku, danas opustjeli kraj iz kojega ljudi uglavnom odlaze, a oni što ostaju susreću se s brojnim poteškoćama. Tradicionalno patrijarhalan kraj posebno je nepovoljan za žene koje se još uvijek moraju izboriti za osnovna prava. Kroz povijest su Ličanke uglavnom bile domaćice, radile kućanske i fizički zahtjevne poslove na polju. Rijetko su se školovale i imale priliku zaposlenja. Ipak, neke od njih imale su sreću u

Nada Dimić, prva partizanka na području Hrvatske

Iako mnogi povezuju ime **Nade Dimić** samo s ruševnom i zapuštenom tvornicom trikotaže u Zagrebu, ova istinska heroina simbol je hrabrosti, predanosti i borbe. Rođena je 6. septembra 1923. godine u ličkom Divoselu, gdje je završila prva četiri razreda osnovne škole. Daljnje školovanje nastavlja u Gospiću i poslije u Zemunu. Sa samo 15 godina postala je članica Saveza komunističke omladine Jugoslavije, a sa 17 godina učlanjuje se u Komunističku partiju Jugoslavije. U Sisku se 1941. godine priključuje Prvom sisačkom partizanskom odredu, a smatra se da je upravo Nada Dimić bila prva partizanka na području Hrvatske. Kao hrabra komunistkinja izvršavala je razne specijalne zadatke. Na jednom takvom zadatku u Karlovcu zaustavili su je ustaški agenti i zatražili dokumente. Nada je uzela torbicu da pokaže legitimaciju, ali je izvukla pištolj i upucala jednog agenta, drugog nije uspjela i on je zarobljava i savladava njezin otpor. Danima su je mučili pokušavši izvući od nje informacije, no **Nada Dimić** je unatoč divljačkom i nečovječnom mučenju do smrti šutjela. Na kraju je dobila i tifus te je streljana u martu 1942.

Nada Dimić

~~Jovanka Broz (u boji), kasnije poznatija kao Jovanka Broz. Rođena je 7. decembra 1921. u selu Pećani. Njena obitelj je bila primorana pobjeći iz sela pred ustaškim režimom, a Jovanka se sa 17 godina priključuje Savezu komunističke omladine Jugoslavije. U ratu je bila ranjena, a zamalo je umrla od tifusa, bolesti od koje joj je skončao i otac. Iz rata je izašla kao dobitnica dva ordena za hrabrost i nositeljica Partizanske spomenice. Iako nije posve poznato kako je započela vezu s vođom komunističkog pokreta, Josipom Brozom Titom, oni su se tajno vjenčali 1952. godine. Njihov je brak bio popraćen brojnim spekulacijama i tračevima, a pravu istinu o njihovom odnosu odnijeli su sa sobom u grob. Jovanka je bila pametna, lijepa i sposobna žena koja je, kao prva dama Jugoslavije, živjela raskošno. Ona i Tito razdvojili su se nekoliko godina prije njegove smrti iako se formalno nisu nikada razveli. Jovanka je na kraju umrla u bijedi i bolesti, zaboravljena i skrajnuta, kao i zemlja koju je nekoć predstavljala. Na kraju je sahranjena uz Tita u Kući cveća u Beogradu, a i dan danas njeno ime se veže uz brojne kontroverze, što je vrlo moguće samo posljedica toga što je bila najmoćnija žena Jugoslavije.~~

Jovanka Broz (Izložba RTS-a „Jovanka Broz – u boji“), foto: Dubravka Petrić/PIXSELL

Nela Eržišnik, čuvena komičarka s tri imena

~~Gospođa i Stolica. S obitelji se poslije preselila u Zagreb, gdje je i završila gimnaziju, a~~
1948. diplomirala je glumu. Glumačku karijeru započela je kao članica Hrvatskog narodnog kazališta, a nastavila u Gavelli. Kao kazališna glumica istaknula se u brojnim predstavama kao što su Dundo Maroje, Stolice, Svog tijela gospodar i Gospođa Ministarka. Najpoznatija je bila kao autorica i izvođačica humorističnih predstava i nastupa. Nastupala je i na radiju i televiziji, a najviše su ostali zapamćeni njezini likovi Marica Hrdalo – kućna pomoćnica i Tetka Ikača – lička seljanka, koje su komentirale aktualnosti u zemlji iz perspektive običnog čovjeka. Ova dva lika koja je glumila donijeli su joj popularnost diljem Jugoslavije, a i sam Tito je bio njezin veliki poštovatelj. Rođena kao Nevenka Maras, udajom za Ivu Eržišnika mijenja ime u Nela Eržišnik. Nakon razvoda s Ivom, udaje se za Zvonimira Blaževića i mijenja ime u Marija Blažević (Marija je bilo njeno krsno ime). Ova žena s tri imena ostaje je upamćena kao jedna od najpoznatijih komičarki Jugoslavije. Umrta je 14. augusta 2007.

Nela Eržišnik, foto: Zeljko Hladika/PIXSELL

Ana Karić, pet decenija glumačke karijere

angazirana u zagrebačkim kazališima Komedija, Teatar u gostima i Teatar & D. Glumica je u brojnim filmovima među kojima izdvajamo Carevo novo ruho, Pustolov pred vratima, Bablje ljetno, Tajna Nikole Tesle, Adam i Eva... Ana Karić je u filmovima i predstavama glumila čitavu lepezu likova, od pučke ljepotice, činovnice, intelektualke, seljanke do gradske žene. Njezina karijera trajala je više od pet decenija, a 2010. godine dobila je nagradu Fabijan Šovagović za poseban doprinos hrvatskom filmu. Za glavnu ulogu u filmu Noćni brodovi, 2012. godine dobila je Zlatnu arenu na Pulskom filmskom festivalu. Ana Karić je obilježila 20. stoljeće svojim kazališnim, televizijskim i filmskim ulogama. Umrula je 9. oktobra 2014. godine.

Ana Karić, foto: Goran Stanzl/PIXSELL

Marija Čudina, autorica antologijskih stihova

Iako je zastupljena u gotovo svim antologijama hrvatske suvremena poezije, Marija Čudina slabo je poznata široj javnosti. Ova književnica i pjesnikinja rođena je 21. novembra 1937. godine u Lovincu. Gimnaziju je završila u Sisku, a na Filozofskom

grupe medija. Prve pjesme objavivala je u *Ličetu*, a kasnije u brojnim časopisima poput *Krugova*, *Mogućnosti*, *Kola*... Prvu zbirku poezije „Nestvarne djevojčice“ objavila je 1959., a nakon četiri godine uslijedila je zbirka „Čađ i pozlata“. U prvim zbirkama koristila je transcendentalnu simboliku i posebna sintaktična rješenja, a u kasnijoj poeziji dolazi do izražaja egzistencijalna beznadnost i snažan utjecaj nadrealizma. Objavila je i kratki roman „Amsterdam“ i lirsko-esejističku knjigu „Divlja duša“, a posmrtno su joj objavljeni romani „Nož punog mjeseca“ i „Nevolje“ te knjige „Leonid Šejka: knjiga za razgledavanje“ i „Pjesme“. Umrula je u Beogradu 25. septembra 1986.

Marija Čudina

Izdvojili smo ovih pet žena, ali popis može i biti znatno duži. Brojne Ličanke kroz povijest su pokazale da žene iz tog surovog planinskog kraja imaju natprosječnu snagu i sposobnosti, samo kad im se pruži prilika ili kad je one same uspiju pronaći. Ove žene su više-manje poznate u javnosti, ali one su uglavnom morale otići iz svojih sela da bi uspjele. Ima onih brojnih za koje javnost ne zna, a koje se i danas snažno bore da vlastiti život, ali i život svoje zajednice učine boljim. One su ostale u svojim krajevima u Lici i svojim radom pokazuju kako tamo još uvijek ima života.

Tekst je objavljen u sklopu projekta Poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije

Pročitajte više ...

Utočište srpskih kraljeva

Udruga Prospero iz Gračaca – oaza kreativnosti, zajedništva i uspjeha

Poziv na glasanje za državljane Republike Srbije iz inostranstva

Predstavnici SDSS-a zbog pretnji ne idu u Vukovar i Škabrnju

Ako imate prijedlog teme za nas, javite se na portal@privrednik.net

Pratite P-portal i na društvenim mrežama:

Doniraj

Najnovije

Premijera predstave „Samo da vas nešto pitam“

Koča Popović – oficir i džentlmen

Podcast Pravo glasa: gost 17. epizode bio je Tomislav Tomašević

[Uvjeti korištenja](#)

[Politika privatnosti](#)

[Impressum](#)

[!\[\]\(3211b5d1d968fc1665909b34f9f16010_img.jpg\) Facebook](#)

[!\[\]\(6059a5aa8b4ca7bb793408023d6c6e42_img.jpg\) Youtube](#)

[!\[\]\(c50c8b7b2cc2cf9ff925edec0ee94c0d_img.jpg\) instagram](#)

[!\[\]\(6a9b39b98eb945faa14c645ec99e4eaa_img.jpg\) Twitter](#)

П *p-portal.net*

© 2019 - 2021 Sva prava pridržana. P-portal pokreće Srpsko privredno društvo "Privrednik"

